

Ekonomiutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av försäkringsbolagslagen och till vissa lagar som har samband med den

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av försäkringsbolagslagen och till vissa lagar som har samband med den (RP 98/2015 rd): Ärendet har remitterats till ekonomiutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört:

- försäkringsöverinspektör Tom Strandström, social- och hälsovårdsministeriet
- konsultativ tjänsteman Mika Björklund, arbets- och näringsministeriet
- ledande riskexpert Teija Korpiaho, Finansinspektionen
- redovisningsexpert Reija Anttila, Finansinspektionen
- expert Santeri Suominen, Finlands näringsliv rf
- jurist Ismo Heinström, Eläkesäätiöyhdistys – ESY ry
- vice verkställande direktör Esko Kivisaari, Finansbranschens Centralförbund rf
- ledande bokslutsexpert Pirjo Saarelainen, Finansbranschens Centralförbund rf
- expert Jarkko Raitio, Finlands Revisorer rf
- expert Juha Tuomala, Finlands Revisorer rf
- professor (emeritus) Jarmo Leppiniemi.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- finansministeriet
- Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt
- Sjömanspensionskassan
- Arbetspensionsförsäkrarna TELA rf.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås ändringar i försäkringsbolagslagen, lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag, lagen om försäkringskassor, lagen om pensionsstiftelser, lagen om utländska försäkringsbolag, lagen om sjömanspensioner och lagen om pension för lantbruksföretagare. Ändringarna baserar sig i huvudsak på de ändringar som föreslås i bokföringslagen.

Betänkande EkUB 17/2015 rd

Till den del ändringarna gäller bestämmelserna om bokföring är de till sitt innehåll i huvudsak ändringar av teknisk natur som följer av att bokföringslagen tillämpas som bakgrundslag på företag i försäkringsbranschen. Hänvisningssystematiken i försäkringsbolagslagen, lagen om pensionsstiftelser och lagen om försäkringskassor ska ändras så att de tillämpliga bestämmelser som har samma innehåll som bestämmelser i bokföringslagen inte längre skrivs ut i dessa lagar utan bokföringslagens bestämmelser tillämpas genom en hänvisning till dem. Förfarandet ska vara detsamma när det gäller tillämpningen på försäkringsbolag av bestämmelser med samma innehåll i aktiebolagslagen. Sådan reglering som beror på försäkringsverksamhetens speciella karaktär kommer att bibehållas i de associationsrättsliga lagar som gäller företag i försäkringsbranschen och pensionsanstalter.

Om ett företag i försäkringsbranschen tillämpar verkligt värde som värderingsprincip i balansräkningen, värderar företaget enligt propositionen finansiella instrument och förvaltningsfastigheter på samma sätt som företag i andra branscher. När det gäller att ange verkliga värden i noterna, ska företagen i försäkringsbranschen kunna iaktta förenklade förfaranden och Finansinspektionen ska ge de närmare föreskrifter och anvisningar, om det behövs.

Det föreslås ändringar i koncernbestämmelserna om pensionsstiftelser och försäkringskassor. I fortsättningen ska koncernbestämmelserna i bokföringslagen också tillämpas på försäkringskassor och pensionsstiftelser.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2016. Bestämmelserna om bokföring ska tillämpas för första gången på försäkringsföretagens bokföring för den räkenskapsperiod som börjar den 1 januari 2016 eller därefter.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Ekonomiutskottet tillstyrker lagförslagen med några små ändringar i lagförslag 1.

De huvudsakliga ändringarna av den gällande lagstiftningen om försäkringsbolag anknyter till bestämmelser om bokföringen. Regeringen föreslår att författningstekniken ändras. Till den del bokföringslagen också tillämpas på försäkringssektorn ska det i lagstiftningen om försäkringsbolag endast hänvisas till de relevanta bestämmelserna i bokföringslagen. I detta avseende har propositionen ett nära samband med en aktuell proposition med förslag till lagar om ändring av bokföringslagstiftningen (RP 89/2015 rd — EkUB 16/2015 rd). Regeringen föreslår att motsvarande hänvisningsteknik också ska tillämpas i fråga om kommande bestämmelser i aktiebolagslagen när dessa tillämpas på försäkringsbranschen.

Försäkringsbolagens externa ekonomiska rapportering har brutits upp i solvensrapportering (8 a och 10 kap. i försäkringsbolagslagen) och bokslutsrapportering (8 och 9 kap. i försäkringsbolagslagen), av vilka den senare behandlas här. Bestämmelserna om bokslutsrapportering bygger på de årsbokslutsdirektiv som ska tillämpas på försäkringsbolag. I fråga om IFRS-standarder för försäkringssektorn har beredningen av EU-regler ännu inte slutförts.

Betänkande EkUB 17/2015 rd

Ekonomiutskottet anser att utgångspunkterna i förslaget är motiverade. Hänvisningstekniken undanröjer dubbla bestämmelser och bidrar till en klarare författningsgrund. Utskottet ser det också som ändamålsenligt att harmonisera reglerna för försäkringssektorn med motsvarande bolagslagstiftning, till de delar det på grund av försäkringssektorns särdrag inte finns tvingande skäl att föreskriva något annat. En harmonisering av bokslutsreglerna underlättar jämförelsen av företag inom olika sektorer. För att kunna ge en rättvisande bild är det också viktigt att skyldigheten att upprätta koncernbokslut på föreslaget sätt utsträcks även till pensionskassor och pensionsstiftelser. I propositionen (s. 13) sägs att det av tillämpningen av koncernbestämmelserna inte automatiskt medför skyldighet att sammanställa en pensionsstiftelse eller ett försäkringsbolag i koncernbokslutet. Utskottet vill precisera att detta betyder att bokföringslagens allmänna förutsättningar för att inte göra en sammanställning också kan tillämpas på sammanslutningar inom försäkringssektorn, förutsatt att de uppfylls.

I samband med utskottsbehandlingen lyftes särskilt regleringen av verkligt värde fram. Enligt propositionen (15 § i lagförslag 1) ska samma värderingsprincip, dvs. antingen verkligt värde eller anskaffningsutgiften, tillämpas på tillgångar som hänför sig till samma användningsändamål. Väljs verkligt värde som värderingsprincip ska bokföringslagen tillämpas. Om placeringarna värderas till anskaffningsutgiften, ska det verkliga värdet tas upp i noterna. Finansinspektionen har bemyndigande att utfärda närmare föreskrifter om hur det verkliga värdet ska bestämmas och presenteras. Utifrån inkommen utredning bedömer utskottet att de föreslagna ändringarna följer det förfarande utskottet förordat ovan, dvs. att harmonisera bestämmelserna om försäkringsbolag med den övriga bolagslagstiftningen. Det är också motiverat att anta att till exempel skatterelaterade orsaker inte kommer leda till att de föreslagna ändringarna väsentligt förändrar det nuvarande utnyttjandet av verkligt värde eller värderingssättet.

I samband med utskottsbehandlingen lyftes det fram nya lagstiftningsförslag (bl.a. begränsning av resultatförda uppskrivningar av placeringstillgångar) och även förslag som är under beredning (bl.a. utvidgning av definitionen av PIE-sammanslutning). Konsekvensbedömningen av dessa förslag kräver ytterligare utredningar, varför utskottet inte ser det som motiverat att ändra bestämmelserna i det föreliggande sammanhanget.

Utskottet noterar att det i 5 § 13 punkten och 8 § 17 punkten i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (360/1968) finns en hänvisning till 8 kap. 19 § i försäkringsbolagslagen, trots att det föreslås att den paragrafen upphävs. När de nya bestämmelserna träder i kraft ska hänvisningen leda till 15 § 2 mom. i försäkringsbolagslagen. Enligt inkommen utredning svarar finansministeriet för de behövliga ändringarna i samband med en proposition med förslag till ändring av lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet. Ekonomiutskottet ser det som angeläget att bestämmelserna uppdateras snabbt.

DETALJMOTIVERING

1. Lag om ändring av försäkringsbolagslagen

Ingressen. I ingressen har utskottet noterat ett nytt lagrum som föreslås bli ändrat, nämligen 16 kap. 5 § 1 mom.

Betänkande EkUB 17/2015 rd

16 kap. 5 §. Utdelningsbart belopp. (Ny) I paragrafen föreskrivs om beräkningen av ett försäkringsbolags utdelningsbara tillgångar.

I 1 mom. begränsas utdelningen av bolagets fria egna kapital. Utskottet föreslår att momentet ändras så att det överensstämmer med bestämmelserna i aktiebolagslagen.

Ändringsförslaget anknyter till regeringens proposition till riksdagen med förslag till ändring av bokföringslagen och vissa lagar som har samband med den samt en ny lag om offentliggörande av sådana betalningar till myndigheter som gjorts av företag som är verksamma i utvinningsindustrin eller inom avverkning av naturskog (RP 89/2015 rd). I lagförslag 3 i den propositionen föreslår regeringen att 13 kap. 5 § i aktiebolagslagen ändras så att den beaktar 5 kap. 8 § 3 mom. i bokföringslagen, där det utdelningsbara fria egna kapitalet begränsas av det belopp som motsvarar de aktiverade utvecklingsutgifterna. Ekonomiutskottet har föreslagit (EkUB 16/2015 rd) att ändringen av aktiebolagslagen godkänns utan ändringar.

Utskottet föreslår att en motsvarande begränsning av vinstutdelningen införs också för försäkringsbolag genom en ändring av paragrafens 1 mom. 3 punkt.

Ikraftträdandebestämmelsen. I ikraftträdandebestämmelsen beaktas utskottets förslag till ändring av 16 kap. 5 §. Ikraftträdandet följer ikraftträdandebestämmelsen för ändringen av aktiebolagslagen.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Ekonomiutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 2—7 i proposition RP 98/2015 rd utan ändringar.

Riksdagen godkänner lagförslag 1 i proposition RP 98/2014 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om ändring av försäkringsbolagslagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i försäkringsbolagslagen (521/2008) 8 kap. 4 § 4 mom., 8, 10, 11, 13, 19, 20, 23 och 25 §,
av dem 8 kap. 19 § sådan den lyder i lag 303/2015
ändras 8 kap. 1 §, 4 § 2 och 3 mom., 9, 12, 15, 17, 18, 21, 24, 26 och 28—30 § samt 16 kap. 5 §
1 mom.,
av dem, 8 kap. 24 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 981/2013 och 29 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 981/2013 och 303/2015, som följer:

8 kap.

Eget kapital, bokslut, verksamhetsberättelse och koncern

1 §

Eget kapital, bokslut, verksamhetsberättelse och koncern

På ett försäkringsbolags egna kapital, bokslut, verksamhetsberättelse och koncern tillämpas 8 kap 5—10 och 12 § i aktiebolagslagen.

4 §

Tillämpning av bokföringslagen

— — — — —
Bokföringslagens 1 kap. 4 §, 3 kap. 2 § 4 mom., 4 § 2 mom. och 6 §, 4 kap. 1 och 7 §, 5 kap. 2 §, 2 a § 6 mom., 13, 16 och 17 §, 7 a kap. 3 § och 8 kap. 6 § tillämpas inte på ett försäkringsbolags bokslut och verksamhetsberättelse.

Bokföringslagens 7 a kap. 3 § och 8 kap. 6 § tillämpas inte på upprättande av ett försäkringsbolags koncernbokslut eller moderbolagets verksamhetsberättelse. På koncernbokslut tillämpas inte heller de bestämmelser i bokföringslagen som nämns i 2 mom.

— — — — —

Betänkande EkUB 17/2015 rd

9 §

Verksamhetsberättelsens uppgifter om verksamheten och dess utveckling

Utöver vad som föreskrivs i 3 kap. 1 a § i bokföringslagen lämnas i försäkringsbolagets verksamhetsberättelse en redogörelse för sådan anknytande verksamhet enligt 2 kap. 16 § som försäkringsbolaget bedriver.

12 §

Verksamhetsberättelsens uppgifter om strukturella och finansiella arrangemang

Om försäkringsbolaget under räkenskapsperioden genom överlåtelse av försäkringsbeståndet har övertagit eller överlåtit tillgångar eller skulder eller genom ansvarsöverföring övertagit tillgångar eller skulder ska en redogörelse för detta ges i verksamhetsberättelsen.

15 §

Val av värderings- och periodiseringsmetoder för placeringar

Försäkringsbolaget ska välja värderingsmetod för de placeringar som står under huvudgruppen "Placeringar" i balansräkningen så att enhetliga värderingsprinciper tillämpas på tillgångar som hänförs till ett visst användningsändamål. Om försäkringsbolaget väljer värdering enligt 5 kap. 2 a eller 2 b § i bokföringslagen som värderingsprincip, kan försäkringsbolaget inte samtidigt tillämpa de värderingsprinciper som anges i 16 § på andra motsvarande tillgångar som hänförs till motsvarande användningsändamål. Den valda värderingsmetoden ska följas konsekvent.

De placeringar som utgör täckning för fondförsäkringars ansvarsskuld enligt 9 kap. tas i balansräkningen upp separat och till verkligt värde. Förändringar i det verkliga värdet tas upp som intäkter eller kostnader i resultaträkningen.

Överföringar av tillgångar mellan placeringar och de placeringar som utgör täckning för fondförsäkringar ska göras enligt verkligt värde.

17 §

Värdering av placeringar till verkligt värde

Bestämmelser om andra tillgångs- och skuldposter bland aktiva och passiva än sådana som avses i 5 kap. 5 a och 5 b § i bokföringslagen, som enligt internationella redovisningsstandarder kan värderas till verkligt värde, kan utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet. Posterna värderas till verkligt värde under de förutsättningar som anges i 15 § 1 mom.

Betänkande EkUB 17/2015 rd

18 §

Värdering av och periodiseringsbestämmelser för derivatavtal

På derivatavtal tillämpas på det sätt som föreskrivs i 15 § antingen 16 § 1 mom. eller bokföringslagens 5 kap. 2 a §.

21 §

Koncernbokslutets innehåll och upplysningar om koncernen som ska ingå i moderbolagets verksamhetsberättelse

På upprättandet av koncernbokslutet tillämpas 1—4, 6 och 7, 14—18 och 28—30 §.
I moderbolagets verksamhetsberättelse ges de uppgifter som avses i 3 kap. 1 a § i bokföringslagen och i 9 och 12 § i detta kapitel även i fråga om koncernen.

24 §

Tillämpning av internationella redovisningsstandarder

De internationella redovisningsstandarder som avses i 7 a kap. 1 § i bokföringslagen följs vid upprättandet av bokslut och koncernbokslut så att andra försäkringsbolag och försäkringshållingsammanslutningar än sådana som avses i 7 a kap. 2 § i bokföringslagen får upprätta sitt koncernbokslut med iakttagande av internationella redovisningsstandarder.

26 §

Tillämpning av denna lag på bokslut och koncernbokslut som upprättats med iakttagande av internationella redovisningsstandarder

På bokslut och koncernbokslut enligt 24 § samt på den verksamhetsberättelse som ska fogas till dem tillämpas 5, 6, 9 och 12 §, 15 § 2 mom., 21 § 2 mom., 28 § 1 och 3 punkten, 29 § 5 punkten samt 30 §.

28 §

Närmare bestämmelser

Genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet kan närmare bestämmelser som beror på försäkringsverksamhetens speciella karaktär utfärdas om

1) balansräknings- och resultaträkningsscheman i bokslutet, verksamhetsberättelsen, finansieringsanalysen, noterna till bokslutet, motsvarande scheman, handlingar och noter som hänför sig till koncernbokslutet samt om specifikationer till balansräkningen och till noterna som avses i 21 §,

Betänkande EkUB 17/2015 rd

2) den tilläggsinformation som ges i bokslutet och koncernbokslutet eller verksamhetsberättelsen som avses i 24 § och som de internationella redovisningsstandarder som avses i 7 a kap. 1 § i bokföringslagen inte förpliktar till, samt

3) rätten att avvika från bestämmelserna om upprättande av bokslutet och verksamhetsberättelsen samt om det koncernbokslut och den verksamhetsberättelse för koncernen som avses i 21 § för att en rättvisande bild ska kunna ges.

29 §

Finansinspektionens föreskrifter

Finansinspektionen meddelar på försäkringsverksamhetens speciella karaktär beroende närmare föreskrifter om

1) hur ett försäkringsbolags bokslut, koncernbokslut enligt 21 och 24 §, verksamhetsberättelse, delårsrapport och ledningens delårsredogörelse enligt 27 §, samt bokslutskommuniké enligt 7 kap. 9 § i värdepappersmarknadslagen ska upprättas,

2) bestämmande av placeringarnas verkliga värde, då de i balansräkningen värderas till anskaffningsutgiften och om uppgivande av placeringarnas verkliga värde och anskaffningsutgift balanspostvis i noterna samt om överföringar mellan placerings- och anläggningstillgångar,

3) hur finansiella instrument och förvaltningsfastigheter ska presenteras i bokslutet när de värderas enligt 5 kap. 2 a eller 2 b § i bokföringslagen, när sådana föreskrifter behövs,

4) behandlingen i bokföringen och bokslutet av derivatavtal som bokförts enligt 16 § 1 mom.,

5) hur ansvarsskulden enligt 9 kap. ska tas upp i det särskilda bokslut som avses i 24 § eller i verksamhetsberättelsen samt om hur kapitalbasen enligt 12 kap. ska tas upp i samband med det särskilda bokslutet som avses 24 § eller i verksamhetsberättelsen, när sådana föreskrifter behövs, samt om

6) offentliggörande av den rapport och den redogörelse som avses i 27 §.

30 §

Dispens

Finansinspektionen kan i enskilda fall på ansökan av ett försäkringsbolag eller en försäkringsholdingsammanslutning av särskilda skäl för viss tid bevilja tillstånd att avvika från 6 §, bestämmelser som utfärdats med stöd av 28 § 1 och 3 punkten, föreskrifter som meddelats med stöd av 29 § 2 punkten samt från 6 kap. 5 § 1 mom. i bokföringslagen.

En förutsättning för beviljande av ett sådant undantag som avses i 1 mom. är att det inte strider mot Europeiska unionens bestämmelser om bokslut och koncernbokslut. Finansinspektionen beviljar undantag i fråga om offentliggörande av en sådan rapport och en sådan redogörelse som avses i 27 §.

Betänkande EkUB 17/2015 rd

16 kap. (Ny)

Utbetalning av försäkringsbolagets medel

5 §

Utdelningsbart belopp

Om inte något annat följer av 3 mom. får ett försäkringsbolag betala ut fritt eget kapital från vilket har dragits av belopp som enligt bolagsordningen inte får betalas ut samt andra icke-utdelningsbara poster, vilka är

1) belopp som av försäkringsbolagets utjämningsbelopp har upptagits som fritt eget kapital i ett bokslut som upprättats enligt 8 kap. 24 §,

2) belopp som av de orealiserade värdeökningarna på de placeringar som står under huvudgruppen "Placeringar" i balansräkningen i ett bokslut som upprättats enligt 8 kap. 17 eller 24 § ingår i det fria egna kapitalet och det sammanlagda belopp med vilket fonden för verkligt värde är negativ, samt

3) belopp som i ett bokslut som upprättats enligt 8 kap. 24 § ~~2-punkten~~ av i bokföringslagen avsedda reserver samt av skillnaden mellan de registrerade och planenliga avskrivningarna har upptagits som fritt eget kapital **samt belopp i form av utvecklingsutgifter som i enlighet med bokföringslagen har tagits upp i balansräkningen.**

Denna lag träder i kraft den 20 . Lagens 8 kap. 1 §, 4 § 2 och 3 mom., 9, 12, 15, 17 och 18 §, 21 § 3 och 4 mom. **24, 26 § och 28—30 § samt 16 kap. 5 § 1 mom.** tillämpas första gången på ett försäkringsbolags bokföring för den räkenskapsperiod som börjar den 1 januari 2016 eller därefter.

2.

Lag

om ändring av 1 § i lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag (354/1997) 1 § 3 mom., sådant det lyder i lag 309/2015, samt
fogas till 1 § ett nytt 5 mom. som följer:

Betänkande EkUB 17/2015 rd

1 §

Lagens tillämpningsområde

— — — — —
På arbetspensionsförsäkringsbolag tillämpas dock inte 1 kap. 2 a, 3—5 och 11 a §, 13 § 1 mom. samt 14—19 och 25 §, 2 kap. 1 a §, 3 § 1—5 mom., 4 och 5 §, 6 § 2 och 3 mom., 7 och 9 b §, 10 § 1 mom. 3 punkten samt 12, 16, 17, 18 a, 18 b, 19 och 20 §, 3 kap., 4 kap. 2—6 §, 5 kap. 3 § och 22 § 1 mom. 1 och 2 punkten, 6 kap. 1—5, 7—12, 12 a, 14—18 och 20 a—20 c §, 21 § 3 och 5 punkten och 22 §, 7 kap. 6 §, 8 kap. 24—26 §, 8 a kap., 9 kap. 1—5, 5 a—5 d och 7—12 § och 13 § 2 punkten, 10—13 och 13 a kap., 14 kap. 5 §, 16 kap. 2 § 2, 4 och 6 mom., 5 § 3 mom., 6 § 4 mom. samt 8—10 och 13 §, 17 kap. 2 § 3 mom., 19 kap. 10 § 1 och 2 mom., 20 kap. 10 § 1 och 2 mom., 21 kap. 6 och 7 §, 12 § 1 och 2 mom. och 17—21 §, 23 kap. 9 § 2 och 3 mom. och 31 § 3 mom., 24 kap., 25 kap. 1 §, 3 § 2 mom., 4—7 §, 16 § 1 mom. samt 25—27 §, 26 kap. eller 31 kap. 1 § 4 mom. samt 2, 4 och 10 § i försäkringsbolagslagen.

— — — — —
På upprättande av ett arbetspensionsförsäkringsbolags bokslut tillämpas inte 5 kap. 2 a och 2 b § och 7 a kap. i bokföringslagen.

— — — — —
Denna lag träder i kraft den 20 .Lagen tillämpas första gången på ett arbetspensionsförsäkringsbolags bokföring för den räkenskapsperiod som börjar den 1 januari 2016 eller därefter.

3.

Lag

om ändring av lagen om sjömanspensioner

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om sjömanspensioner (1290/2006) 198 §, sådan den lyder i lag 1233/2009, samt
ändras 196 § 2 och 3 mom. och 197 §, sådana de lyder i lag 1233/2009, som följer:

Betänkande EkUB 17/2015 rd

196 §

Tillämpliga lagar

Utöver vad som bestäms i detta kapitel tillämpas på pensionskassans bokslut och verksamhetsberättelse bestämmelserna i 8 kap. 6 § i aktiebolagslagen (624/2006) om uppgifter om närståendelån och bestämmelserna i 8 kap. i försäkringsbolagslagen (521/2008), med undantag av 1—3 §, 14 § 1 mom. 2 punkten och 24—26 §.

På pensionskassans bokslut och verksamhetsberättelse tillämpas inte 3 kap. 9 § i bokföringslagen om registrering och på skyldigheten att leverera kopior inte 3 kap. 11 §. På upprättande av pensionskassans bokslut tillämpas inte 5 kap. 2 a och 2 b § och 7 a kap. i bokföringslagen.

197 §

Närmare bestämmelser och föreskrifter, dispens och bokföringsnämndens utlåtande

Genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet kan närmare bestämmelser utfärdas om Sjömanspensionskassans verksamhetsberättelse, bokslut och koncernbokslut ifråga om de omständigheter som nämns i 8 kap. 28 § i försäkringsbolagslagen. Finansinspektionen kan meddela närmare föreskrifter om omständigheter som nämns i 8 kap. 29 § i försäkringsbolagslagen.

På Finansinspektionens rätt att bevilja pensionskassan dispens i fråga om att iaktta bestämmelser, tillämpas bestämmelserna i 8 kap. 30 § i försäkringsbolagslagen om dispens för försäkringsbolag. I fråga om skyldigheten att begära ett utlåtande av bokföringsnämnden tillämpas bestämmelserna i 8 kap 31 § i försäkringsbolagslagen.

Denna lag träder i kraft den 20 . Lagen tillämpas första gången på Sjömanspensionskassans bokföring för den räkenskapsperiod som börjar den 1 januari 2016 eller därefter.

4.

Lag

om ändring av 126 och 127 § i lagen om pension för lantbruksföretagare

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006) 126 § 2 mom. och 127 §, sådana de lyder i lag 1232/2009, som följer:

Betänkande EkUB 17/2015 rd

126 §

Bokföring, bokslut och verksamhetsberättelse

Utöver vad som bestäms i detta kapitel tillämpas på pensionsanstaltens bokslut och verksamhetsberättelse bestämmelserna i 8 kap. 6 § i aktiebolagslagen (624/2006) om uppgifter om närstående lån och bestämmelserna i 8 kap. i försäkringsbolagslagen, med undantag av 1—3 § och 14 § 1 mom. 2 punkten.

127 §

Närmare bestämmelser och föreskrifter, dispens och bokföringsnämndens utlåtande

Genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet kan närmare bestämmelser utfärdas om Lantbruksföretagarnas pensionsanstalts verksamhetsberättelse, bokslut och koncernbokslut ifråga om de omständigheter som nämns i 8 kap. 28 § i försäkringsbolagslagen. Finansinspektionen kan meddela närmare föreskrifter om omständigheter som nämns i 8 kap. 29 § i försäkringsbolagslagen.

På Finansinspektionens rätt att bevilja pensionsanstalten dispens i fråga om att iaktta bestämmelser, tillämpas bestämmelserna i 8 kap. 30 § i försäkringsbolagslagen om dispens för försäkringsbolag. I fråga om skyldigheten att begära ett utlåtande av bokföringsnämnden tillämpas bestämmelserna i 8 kap 31 § i försäkringsbolagslagen.

Denna lag träder i kraft den 20 . Lagen tillämpas första gången på Lantbruksföretagarnas pensionsanstalts bokföring för den räkenskapsperiod som börjar den 1 januari 2016 eller därefter.

5.

Lag

om ändring av lagen om utländska försäkringsbolag

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om utländska försäkringsbolag (398/1995) 40 a § sådan den lyder i lag 525/2008, samt

Betänkande EkUB 17/2015 rd

ändras 40 och 40 b § sådan de lyder, 40 § i lagarna 525/2008 och 305/2015 och 40 b § i lagarna 1321/2004 och 525/2008, som följer:

40 §

Filialens bokslut och verksamhetsberättelse

Bokslutet och verksamhetsberättelsen för filialen för ett försäkringsbolag från tredjeland upprättas med iakttagande av bestämmelserna i 8 kap. i försäkringsbolagslagen, om inte Finansinspektionen beviljar tillstånd att upprätta bokslutet enligt bestämmelserna på hemorten för det försäkringsbolag till vilket filialen hör.

40 b §

Närmare föreskrifter om filialens bokslut och verksamhetsberättelse

Finansinspektionen meddelar vid behov närmare föreskrifter om tillämpningen av 8 kap. i försäkringsbolagslagen på upprättande av en filials bokslut och verksamhetsberättelse.

Denna lag träder i kraft den 20 . Lagen tillämpas första gången på bokföringen för en filial till ett tredjelands försäkringsbolag för den räkenskapsperiod som börjar den 1 januari 2016 eller där-
efter.

6.

Lag

om ändring av lagen om pensionsstiftelser

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om pensionsstiftelser (1774/1995) 39 och 40 a §,
sådana de lyder, 39 § i lag 1323/2004 och 40 a § i lag 1135/1998, samt
ändras 37, 37 a, 38 §, 41 § 1 mom. samt 41 a och 42 §,
sådana de lyder, 37 och 38 § och 41 § 1 mom., och 42 § i lag 1323/2004, 37 a § i lag 1135/1998
samt 41 a § i lagarna 1135/1998 och 1323/2004, som följer:

Betänkande EkUB 17/2015 rd

37 §

I pensionsstiftelsens bokföring samt vid upprättandet av bokslutet och verksamhetsberättelsen iakttas bokföringslagen (1336/1997), om inte annat följer av denna lag eller av bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den.

Bestämmelserna i bokföringslagens 3 kap. 2 § 4 mom., 4 § 2 mom., 9—12 § samt 13 § 3 mom., 4 kap. 1 och 7 §, 5 kap. 2 §, 2 a § 6 mom., 13, 16 och 17 §, 7 och 7 a kap. samt 8 kap. 6 § tillämpas inte på upprättande av en pensionsstiftelsens bokslut eller verksamhetsberättelse. På behandlingen av ett arbetspensionsansvar som bestäms enligt finsk lagstiftning tillämpas inte 3 kap. 3 § 1 mom. 3 punkten i bokföringslagen.

Bestående aktiva enligt 4 kap. 3 § i bokföringslagen är posterna materiella och immateriella tillgångar i balansräkningen för en pensionsstiftelse med undantag för varulager. Varulager betraktas som omsättningstillgångar enligt 4 kap. 4 § i bokföringslagen. På materiella och immateriella tillgångar tillämpas i övrigt bokföringslagens bestämmelser om bestående aktiva, om inte något annat följer av 2 mom. Trots bestämmelserna i 2 mom. tillämpas 5 kap. 13 och 16 § i bokföringslagen på de poster som avses i detta moment. På varulager tillämpas dock bokföringslagens bestämmelser om omsättningstillgångar med undantag av de bestämmelser som nämns i 2 mom. samt 5 kap. 16 § i bokföringslagen.

37 a §

En pensionsstiftelse som bedriver verksamhet enligt lagen om pension för arbetstagare har kalenderåret som räkenskapsperiod.

38 §

Till bokslutet ska fogas en verksamhetsberättelse enligt 3 kap. 1 a § i bokföringslagen.

41 §

I balansräkningen upptas

- 1) pengar och andra fordringar än sådana som tagits upp som placeringar i balansräkningen, till det nominella värdet, likväl högst till det sannolika värdet,
 - 2) pensionsansvar till det värde som beräknats enligt 43 §, samt
 - 3) övriga skulder till nominellt värde eller, om skulden är bunden vid index eller någon annan jämförelsegrund, till det högre belopp som den stiger till på grund av den förändrade jämförelsegrunden.
- — — — —

41 a §

Anskaffningsutgiften för de placeringar som står under balansräkningens huvudgrupp "Placeringar" och som återstår vid utgången av räkenskapsperioden ska aktiveras. Anskaffningsutgiften för byggnader och övriga utgifter med lång verkningstid samt inventarier ska under sin verkningstid kostnadsföras som avskrivningar. I det fall att placeringstillgångarnas verkliga värde vid räkenskapsperiodens utgång underskrider anskaffningsutgiften eller den med stöd av detta moment med tidigare gjorda nedskrivningar minskade anskaffningsutgiften, ska skillnaden kostnadsföras som nedskrivning. Om inte social- och hälsovårdsministeriet av särskilda skäl bestämmer något annat, behöver placeringar som ska betraktas som bestående aktiva och fordringar inte kostnadsföras, om nedskrivningen ska anses vara tillfällig. Om kostnadsföringen visar sig vara

Betänkande EkUB 17/2015 rd

obefogad senast vid utgången av räkenskapsperioden, ska den tas upp som en rättelse av kostnadsföringen.

Som anskaffningsutgift för masskuldebrevslån och andra motsvarande penning- och kapitalmarknadsinstrument används den periodiserade anskaffningsutgiften, som fås genom att skillnaden mellan masskuldebrevslånets och andra motsvarande penning- och kapitalmarknadsinstruments nominella belopp och anskaffningsutgift periodiseras som ränteintäkter eller minskning av sådana under masskuldebrevslånets eller penning- eller kapitalmarknadsinstrumentets löptid. Motposten tas upp som ökning eller minskning av anskaffningsutgiften för masskuldebrevslånet eller penning- eller kapitalmarknadsinstrumentet. Den periodiserade anskaffningsutgiften nedskrivs enligt 1 mom. på basis av principen om lägsta värde eller den periodiserade anskaffningsutgiften skrivs ned endast med andra nedskrivningar än de som beror på växlingar i den allmänna räntenivån. Om en nedskrivning visar sig vara obefogad senast vid utgången av räkenskapsperioden, ska den tas upp som en rättelse av kostnadsföringen. Valet av värderingsmetod görs för varje balansräkningspost och den valda värderingsmetoden följs konsekvent.

Om det verkliga värdet av ett jord- eller vattenområde, en byggnad, ett värdepapper eller någon annan jämförbar tillgång på bokslutsdagen varaktigt är väsentligt högre än anskaffningsutgiften, får i balansräkningen utöver den ännu oavskrivna anskaffningsutgiften tas upp en uppskrivning som är högst så stor som skillnaden mellan det verkliga värdet och den oavskrivna anskaffningsutgiften. Ett belopp som motsvarar uppskrivningen ska i fråga om en till placeringstillgångarna hänförd tillgång tas upp i resultaträkningen och i fråga om en till anläggningstillgångarna hänförd tillgång i uppskrivningsfonden bland eget kapital. Om en uppskrivning visar sig vara obefogad ska den uppskrivning som tagits upp i resultaträkningen korrigeras på ett resultatpåverkande sätt och den uppskrivning som har tagits upp i uppskrivningsfonden ska återföras.

Pensionsstiftelsen ska välja värderingsmetoden så att enhetliga värderingsprinciper tillämpas på tillgångar som hänförs till ett visst användningsändamål. Om en pensionsstiftelse väljer värdering enligt 5 kap. 2 a eller 2 b § i bokföringslagen som värderingsprincip, kan stiftelsen inte samtidigt tillämpa de värderingsprinciper som anges i 1—3 mom. på andra motsvarande tillgångar som hänförs till motsvarande användningsändamål. Den valda värderingsmetoden ska följas konsekvent.

En tillgång som överförs från en till placeringstillgångarna eller bestående aktiva hänförd grupp av placeringar till en annan ska åsättas det balansvärde som avses i 1—3 mom., då de värderingsprinciper som anges i 1—3 mom. iakttas.

I en not till balansräkningen ska för varje balansräkningspost uppges placeringarnas anskaffningsutgift och verkliga värde såsom Finansinspektionen närmare bestämmer.

På derivatavtal tillämpas på det sätt som föreskrivs i 4 mom. antingen 1 mom. eller bokföringslagens 5 kap. 2 a §.

42 §

Genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet kan närmare bestämmelser som beror på försäkringsverksamhetens speciella karaktär utfärdas om balansräknings- och resultaträkningsscheman i bokslutet, verksamhetsberättelsen, noterna till bokslutet samt specifikationer till balansräkningen och till noterna.

Social- och hälsovårdsministeriet kan genom förordning föreskriva om när och hur avvikelser får göras från bestämmelserna om upprättande av bokslutet och verksamhetsberättelsen i syfte att kunna ge en rättvisande bild.

Betänkande EkUB 17/2015 rd

Finansinspektionen meddelar närmare föreskrifter som beror på försäkringsverksamhetens speciella karaktär om

- 1) upprättande av en pensionsstiftelsens bokslut och verksamhetsberättelse,
- 2) bestämmande av placeringarnas verkliga värde, då de i balansräkningen värderas till anskaffningsutgiften, och om uppgivande av placeringarnas verkliga värde och anskaffningsutgift för varje balansräkningspost i noterna,
- 3) hur finansiella instrument och förvaltningsfastigheter ska presenteras i bokslutet när de värderas enligt 5 kap. 2 a eller 2 b § i bokföringslagen, om föreskrifter om detta behövs,
- 4) behandlingen av derivatavtal som bokförts enligt 41 a § 1 mom. i bokföringen och bokslutet.

Finansinspektionen kan på ansökan av en pensionsstiftelse av särskilda skäl för viss tid bevilja tillstånd att avvika från de i 1 mom. angivna bestämmelserna och de i 3 mom. angivna föreskrifterna, om avvikelsen behövs för att ge en rättvisande bild av resultatet av pensionsstiftelsens verksamhet och av dess ekonomiska ställning.

Om en bestämmelse, föreskrift eller ett tillstånd som avses i denna paragraf är av vikt med tanke på den allmänna tillämpningen av bestämmelser om bokslut och verksamhetsberättelse i bokföringslagen eller i bestämmelser som har utfärdats med stöd av den, ska social- och hälsovårdsministeriet innan bestämmelsen utfärdas, eller Finansinspektionen, innan föreskriften meddelas eller tillståndet ges, begära ett utlåtande om detta av bokföringsnämnden.

Finansinspektionen kan av särskilda skäl i ett enskilt fall bevilja undantag från tiden för upprättande av bokslut enligt 3 kap. 6 § i bokföringslagen.

Denna lag träder i kraft den 20 . Lagen tillämpas första gången på en pensionsstiftelsens bokföring för den räkenskapsperiod som börjar den 1 januari 2016 eller därefter.

Lagens 41 a § 3 mom. tillämpas på uppskrivningar som görs efter att lagen trädde i kraft.

7.

Lag

om ändring av lagen om försäkringskassor

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om försäkringskassor (1164/1992) 71 § 2 mom. och 74 §, sådana de lyder i lag 1136/1998, samt

ändras 70 och 72 §, 74 a § 1 mom., 74 b och 77 §, sådana de lyder, 70 och 72 §, 74 a § 1 mom. och 77 § i lag 1324/2004 och 74 b § i lagarna 1136/1998 och 1324/2004, som följer:

Betänkande EkUB 17/2015 rd

70 §

I en försäkringskassas bokföring samt vid upprättandet av bokslutet och verksamhetsberättelse ska bokföringslagen (1336/1997) iakttas, om inte annat följer av denna lag eller av bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den.

Bestämmelserna i bokföringslagens 1 kap. 4 § i mom., 3 kap. 2 § 4 mom., 4 § 2 mom., 9—12 § samt 13 § 3 mom., 4 kap. 1 och 7 §, 5 kap. 2 §, 2 a § 6 mom., 13, 16 och 17 §, 7 och 7 a kap. samt 8 kap. 6 § tillämpas inte på upprättandet av en försäkringskassas bokslut eller verksamhetsberättelse. På behandlingen av ett arbetspensionsansvar som bestäms enligt finsk lagstiftning tillämpas inte 3 kap. 3 § 1 mom. 3 punkten i bokföringslagen.

Bestående aktiva enligt 4 kap. 3 § i bokföringslagen är posterna materiella och immateriella tillgångar i balans-räkningen för en försäkringskassa med undantag för varulager. Varulager betraktas som omsättningstillgångar enligt 4 kap. 4 § i bokföringslagen. På materiella och immateriella tillgångar tillämpas i övrigt bokföringslagens bestämmelser om bestående aktiva, om inte något annat följer av 2 mom. Trots bestämmelserna i 2 mom. tillämpas 5 kap. 13 och 16 § i bokföringslagen på de poster som avses i detta moment. På varulager tillämpas dock bokföringslagens bestämmelser om omsättningstillgångar med undantag av de bestämmelser som nämns i 2 mom. samt 5 kap. 16 § i bokföringslagen.

72 §

Till bokslutet ska fogas en verksamhetsberättelse enligt 3 kap. 1 a § i bokföringslagen.

74 a §

I balansräkningen upptas

- 1) pengar och andra fordringar än sådana som tagits upp som placeringar till det nominella värdet, likväl högst till det sannolika värdet,
 - 2) ansvarsskuld till det värde som beräknats enligt 79 § och 80 § 2 mom., samt
 - 3) övriga skulder till nominellt värde eller, om skulden är bunden vid index eller någon annan jämförelsegrund, till det högre belopp som den stiger till på grund av den förändrade jämförelsegrunden.
- — — — —

74 b §

Anskaffningsutgiften för de placeringar som står under balansräkningens huvudgrupp "Placeringar" och som återstår vid utgången av räkenskapsperioden ska aktiveras. Anskaffningsutgiften för byggnader och övriga utgifter med lång verkningstid samt inventarier ska under sin verkningstid kostnadsföras som avskrivningar. I det fall att placeringstillgångarnas verkliga värde vid räkenskapsperiodens utgång underskrider anskaffningsutgiften eller den med stöd av detta moment med tidigare gjorda nedskrivningar minskade anskaffningsutgiften, ska skillnaden kostnadsföras som nedskrivning. Om inte social- och hälsovårdsministeriet av särskilda skäl bestämmer något annat, behöver placeringar som ska betraktas som bestående aktiva och fordringar inte kostnadsföras, om nedskrivningen ska anses vara tillfällig. Om kostnadsföringen visar sig vara obefogad senast vid utgången av räkenskapsperioden, ska den tas upp som en rättelse av kostnadsföringen.

Som anskaffningsutgift för masskuldebrevslån och andra motsvarande penning- och kapitalmarknadsinstrument används den periodiserade anskaffningsutgiften, som fås genom att skillnaden mellan masskuldebrevslånets och andra motsvarande penning- och kapitalmarknadsinstru-

Betänkande EkUB 17/2015 rd

ments nominella belopp och anskaffningsutgift periodiseras som ränteintäkter eller minskning av sådana under masskuldebrevslånets eller penning- eller kapitalmarknadsinstrumentets löptid. Motposten tas upp som ökning eller minskning av anskaffningsutgiften för masskuldebrevslånet eller penning- eller kapitalmarknadsinstrumentet. Den periodiserade anskaffningsutgiften nedskrivs enligt 1 mom. på basis av principen om lägsta värde eller den periodiserade anskaffningsutgiften skrivs ned endast med andra nedskrivningar än de som beror på växlingar i den allmänna räntenivån. Om en nedskrivning visar sig vara obefogad senast vid utgången av räkenskapsperioden, ska den tas upp som en rättelse av kostnadsföringen. Valet av värderingsmetod görs för varje balansräkningspost och den valda värderingsmetoden följs konsekvent.

Om det verkliga värdet av ett jord- eller vattenområde, en byggnad, ett värdepapper eller någon annan jämförbar tillgång på bokslutsdagen varaktigt är väsentligt högre än anskaffningsutgiften, får i balansräkningen utöver den ännu oavskrivna anskaffningsutgiften tas upp en uppskrivning som är högst så stor som skillnaden mellan det verkliga värdet och den oavskrivna anskaffningsutgiften. Ett belopp som motsvarar uppskrivningen ska i fråga om en till placeringstillgångarna hänförd tillgång tas upp i resultaträkningen och i fråga om en till anläggningstillgångarna hänförd tillgång i uppskrivningsfonden bland eget kapital. Om en uppskrivning visar sig vara obefogad ska den uppskrivning som tagits upp i resultaträkningen korrigeras på ett resultatpåverkande sätt och den uppskrivning som har tagits upp i uppskrivningsfonden ska återföras.

Försäkringskassan ska välja värderingsmetoden så att enhetliga värderingsprinciper tillämpas på tillgångar som hänförs till ett visst användningsändamål. Om kassan väljer värdering enligt 5 kap. 2 a eller 2 b § i bokföringslagen som värderingsprincip, kan kassan inte samtidigt tillämpa de värderingsprinciper som anges i 1—3 mom. på andra motsvarande tillgångar som hänförs till motsvarande användningsändamål. Den valda värderingsmetoden ska följas konsekvent.

En tillgång som överförs från en till placeringstillgångarna eller bestående aktiva hänförd grupp av placeringar till en annan ska sättas det balansvärde som avses i 1—3 mom., då de värderingsprinciper som anges i 1—3 mom. iakttas.

I en bilaga till balansräkningen ska för varje balansräkningspost uppges placeringarnas anskaffningsutgift och verkliga värde såsom Finansinspektionen närmare bestämmer.

På derivatavtal tillämpas på det sätt som föreskrivs i 4 mom. antingen 1 mom. eller bokföringslagens 5 kap. 2 a §.

77 §

Genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet kan närmare bestämmelser som beror på försäkringsverksamhetens speciella karaktär utfärdas om balansräknings- och resultaträkningsscheman i bokslutet, verksamhetsberättelsen, noterna till bokslutet samt specifikationer till balansräkningen och till noterna.

Social- och hälsovårdsministeriet kan genom förordning föreskriva om när och hur avvikelser får göras från bestämmelserna om upprättande av bokslutet och verksamhetsberättelsen i syfte att kunna ge en rättvisande bild.

Finansinspektionen meddelar närmare föreskrifter som beror på försäkringsverksamhetens speciella karaktär om

- 1) upprättande av en försäkringskassas bokslut och verksamhetsberättelse,
- 2) bestämmande av placeringarnas verkliga värde, då de i balansräkningen värderas till anskaffningsutgiften, och om uppgivande av placeringarnas verkliga värde och anskaffningsutgift för varje balansräkningspost i noterna,

Betänkande EkUB 17/2015 rd

3) hur finansiella instrument och förvaltningsfastigheter ska presenteras i bokslutet när de värderas enligt 5 kap. 2 a eller 2 b § i bokföringslagen, om föreskrifter om detta behövs,

4) behandlingen av derivatavtal som bokförts enligt 74 b § 1 mom. i bokföringen och bokslutet.

Finansinspektionen kan på ansökan av en försäkringskassa av särskilda skäl för viss tid bevilja tillstånd att avvika från de i 1 mom. angivna bestämmelserna och de i 3 mom. angivna föreskrifterna, om avvikelserna behövs för att ge en rättvisande bild av resultatet av försäkringskassans verksamhet och av dess ekonomiska ställning.

Om en bestämmelse, föreskrift eller ett tillstånd som avses i denna paragraf är av vikt med tanke på den allmänna tillämpningen av bestämmelser om bokslut och verksamhetsberättelse i bokföringslagen eller i bestämmelser som har utfärdats med stöd av den, ska social- och hälsovårdsministeriet innan bestämmelsen utfärdas, eller Finansinspektionen, innan föreskriften meddelas eller tillståndet ges, begära ett utlåtande om detta av bokföringsnämnden.

Finansinspektionen kan av särskilda skäl i enskilda fall bevilja undantag från tiden för upprättande av bokslut enligt 3 kap. 6 § i bokföringslagen.

Denna lag träder i kraft den 20 . Lagen tillämpas första gången på en försäkringskassas bokföring för den räkenskapsperiod som börjar den 1 januari 2016 eller därefter.

Lagens 74 b § 3 mom. tillämpas på uppskrivningar som görs efter att lagen trädde i kraft.

Helsingfors 8.12.2015

I den avgörande behandlingen deltog

vice ordförande Harri Jaskari saml
medlem Harry Harkimo saml
medlem Hannu Hoskonen cent
medlem Lauri Ihalainen sd
medlem Katri Kulmuni cent
medlem Eero Lehti saml
medlem Rami Lehto saf
medlem Mika Lintilä cent
medlem Markus Lohi cent
medlem Martti Mölsä saf
medlem Arto Pirttilahti cent
medlem Kristiina Salonen sd
medlem Hanna Sarkkinen vänst
medlem Ville Skinnari sd
medlem Joakim Strand sv
ersättare Sari Essayah kd
ersättare Olli Immonen saf.

Sekreterare var

Betänkande EkUB 17/2015 rd

utskottsråd Tuula Kulovesi.